

Samenvatting onderzoeksrapport verzilting

In de kustprovincies van Nederland treedt verzilting op. Verzilting is een toename van het zoutgehalte in de bodem of in het water. Door vroegere overstromingen is het zoute water in de grond terechtgekomen en omdat de zoetwaterlaag, aangevoerd door neerslag en rivieren, in de grond dunner wordt stroomt het zoute water vanuit de diepe grondlagen omhoog. Klimaatverandering, bodemdaling, irrigatiemethoden en droogmakerijen dragen bij aan verzilting en verergeren de problematiek. Verzilting is een probleem voor de landbouw. Veel gewassen zijn gevoelig voor zoutwater en kunnen niet goed groeien door een te hoog zoutgehalte in het water dat zich in de grond bevindt.

Verzilting is door bovengenoemde oorzaken een toenemend probleem en heeft invloed op de landbouw en op de leden van LTO Noord. Maar ook andere actoren zoals overheden, waterdrinkbedrijven, de industrie en natuurorganisaties hebben te maken met verzilting. Het doel van dit onderzoek is om te achterhalen hoe de leden van LTO Noord en andere actoren denken over verzilting. Zijn de leden van LTO Noord zich bewust van verzilting en wat voor houding nemen de actoren aan ten opzichte van verzilting?

Om antwoord te krijgen op de vraag of de leden van LTO Noord zich bewust zijn van verzilting, wat hun ervaringen en verwachtingen zijn ten opzichte van verzilting en welke rol zij van LTO Noord hierin verwachten, is een enquête verspreid onder de leden van de tien Noordelijkste afdelingen van LTO Noord in Friesland en Groningen. De vragen in de enquête vloeien voort uit de doelstelling en de hoofd- en deelvragen. Er is een actorenanalyse uitgevoerd om de houding en kennis van de betrokken actoren te achterhalen.

Uit de antwoorden van de enquête blijkt dat de meeste respondenten bekend zijn met het begrip verzilting. De meeste respondenten hebben een akkerbouwbedrijf en voornamelijk de akkerbouwers zoeken actief informatie naar verzilting. Bij akkerbouwers is verzilting dus een bekender begrip dan bij veehouders. De respondenten die actief informatie zoeken naar verzilting zijn nader ondervraagd naar de ervaring met verzilting en de verwachte mate van verzilting in de toekomst. Verzilting wordt tot nu toe weinig waargenomen in de bedrijfsvoering of het wordt verwacht met verdroging. Wanneer verzilting optreedt uit zich dit voornamelijk in het land niet kunnen beregenen door een te hoog zoutgehalte in het slotwater en door de zoute kwel. De meeste respondenten verwachten dat de verzilting de komende jaren toeneemt.

Een gedeelte van de respondenten zijn geïnteresseerd in meer informatie over verzilting. Zij vinden dat de waterschappen en LTO Noord deze informatie het beste kunnen verstrekken. De waterschappen regelen de waterhuishouding binnendijsk en LTO Noord kan de belangen van de leden naar voren brengen door met de overheden aan tafel te zitten. Enkele andere respondenten geven aan dat een onafhankelijk bedrijf nulmetingen kan uitvoeren en hierover kan rapporteren. Tot slot is het Boeren Meten Water project nog relatief onbekend onder de respondenten, maar zij vinden dit een goed initiatief.

Uit de actorenanalyse blijkt dat de actoren over het algemeen dezelfde houding aannemen als LTO Noord. De meeste actoren zien de verzilting als een probleem. Vooral overheden en waterwinbedrijven hebben geen belang bij het zoute water. Zoutwater is niet drinkbaar en voor burgers en bedrijven is voldoende schoon en zoetwater van belang. Zij geven dan ook aan de verzilting

zoveel mogelijk te willen remmen en preventieve maatregelen te willen nemen tegen verzilting. De natuurorganisaties zien kansen in de verzilting voor brakke natuur en nieuwe ontwikkelingen.

De leden van LTO Noord hebben behoefte aan informatie wanneer er ontwikkelingen optreden op het gebied van verzilting. Daarnaast vinden zij de waterschappen een belangrijke organisatie met betrekking tot verzilting. LTO Noord kan samenwerken met bijvoorbeeld Wetterskip Fryslân op het gebied van verzilting. Er kunnen nulmetingen worden gedaan om beter inzicht te krijgen in zoutgehaltes. LTO Noord kan de informatie over verzilting zelf verstrekken of in combinatie met de waterschappen. Een andere optie is om de nulmetingen en informatieverstrekking te laten uitvoeren door een onafhankelijk bedrijf.

Een informatieavond voor de leden die geïnteresseerd zijn in dit onderwerp is een optie om te voldoen aan de eventuele informatiebehoefte. Het is van belang om contact te houden met de leden om gehoor te kunnen geven aan de wensen van de leden. Daarnaast kan LTO Noord de regelgeving van de overheden en de Europese Unie blijven volgen. Wanneer hier ontwikkelingen optreden kan LTO Noord hier tijdig op inspelen. Ook de andere actoren en nieuwe projecten op het gebied van verzilting blijven volgen is een aanrader.